

Verpleeghuiszorg

Lastig is dat er meer zorg nodig is, maar het personeel krimpt

Marian Kaljouw, vindt dat de voornemens van de regering met de verpleeghuizen niet reëel zijn. Er is niet zomaar meer en beter personeel beschikbaar.

De dreigende tekorten op de arbeidsmarkt voor personeel in de zorgsector nemen binnen enkele jaren dramatische vormen aan. Vooral de prognoses voor de verzorging van oudere mensen zijn desastreus. De kwaliteit van de zorg zal straks ernstig tekortschieten waardoor Nederland onder de kwaliteitsstandaarden duikt, die we nu al vaak minimaal vinden.

Het lijkt zo mooi: een kabinet dat inzet op samenwerking, vrouwen uitspreekt in professionals en wil investeren in kleinschalige woonvoorzieningen voor ouderen. Maar diezelfde regering rept met geen woord over wie die zorg straks moet verlenen. Het kabinet gaat voorbij aan de ongemakkelijke waarheid: de beroepsbevolking krimpt terwijl de zorgvraag enorm toeneemt. Over tien jaar zou 20 tot 25 procent van de schoolverlaters moeten kiezen voor een beroep in de zorg.

Door de vergrijzing groeit het aantal mensen met een chroni-

sche ziekte. Tussen 2000 en 2020 zal alleen al het aantal mensen dat lijdt aan dementie toenemen met 41 procent en stijgt het aantal mensen dat een beroerte krijgt met 44 procent.

Nu al staat het water veel medewerkers in de ouderenzorg aan de lippen. Zij beseffen dat het verplegen van kwetsbare ouderen niet alleen om meer 'handen aan het bed' vraagt, maar vooral om meer deskundigheid. Kleinschalige zorg, zoals Balkenende IV nastreeft, doet de vraag naar personeel nog verder stijgen.

Op dit moment wordt een groot deel van de zorg in verpleeghuizen uitgevoerd door verzorgenden met een mbo-opleiding. Een deel van het personeelsbestand is veel lager of niet opgeleid. Verpleegkundigen, met een hbo-opleiding werken er nauwelijks of alleen in managementfuncties. We hebben het in totaal over 120 duizend mensen, voornamelijk vrouwen en in meerderheid parttime werkzaam. Met hart en ziel kozen zij destijds voor hun beroep en nog steeds zijn de meeste verzorgenden intrinsiek gemotiveerd om voor oude en kwetsbare mensen te zorgen. Zij moeten tijd hebben om goed te kunnen helpen bij eten en drinken, doorliggen te voorkomen, troost te bieden, medicijnen toe te dienen en contacten met familie te onderhouden. Bewoners van een verpleeghuis leggen hun autonomie voor een zeer belang-

rijk deel in handen van verzorgenden.

Het grootste knelpunt in de ouderenzorg is de schromelijke onderschatting van het kwaliteitsniveau dat nodig is om verantwoord de zorg te verlenen, gevoegd bij het tekort aan (goed opgeleide) medewerkers. Dit leidt ertoe dat medewerkers zich permanent tekort voelen schieten in het bieden van de zorg die nodig is. Maar het leidt er ook toe dat de basiszorg te-

Medewerkers in zorg hebben steeds het gevoel tekort te schieten

kort schiet, zoals meermalen is aangetoond. Ondervoeding, fouten bij medicatietoediening, decubitus, depressies en valincidenten, het zijn voorbeelden van vermijdbare zaken, die zich frequent voordoen.

Het is daarom noodzakelijk dat er veel meer hbo-verpleegkundigen in verpleeghuizen worden aangesteld, met specialisaties in de ouderenzorg. Daarnaast zijn er (in absolute zin) meer mbo-verpleegkundigen nodig en meer mbo-verzorgenden. Regelmatige bijscholing is een must om de snelle kennisontwikkeling op het gebied van verpleging en behandeling van chronisch zieken bij te houden. Ook moeten er mogelijk-

heden komen voor specialisatie van verzorgenden. De kwaliteit van de zorg gaat daardoor omhoog en er ontstaan meer ont-plooiingskansen voor verzorgenden. We kunnen hen dan behouden voor de sector.

Investeren in kwaliteit dus. Alereerst voor de ouderen die zorgafhankelijk zijn of worden, maar ook voor de huidige en toekomstige verzorgenden om hen te behouden en te rekruteren voor een prachtig vak.

Voordat we bepalen hoeveel mensen er in de ouderenzorg nodig zijn, moeten we durven politieke keuzes te maken over de kwalitatieve eisen, die het werken in de ze sector stelt. Het coalitieakkoord negeert beide elementen. Sterker nog, door te pleiten voor kleinschalige woonvoorzieningen - hoe sympathiek ook - toont men zich blind voor de werkelijkheid van nu en de ongemakkelijke waarheid in de zorg van morgen.

Marian Kaljouw is voorzitter van de Vereniging van Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland.